

הוד השרון – הר/מק1202/א

נימוקי התנגדות לתוכנית הניקוז של תוכנית 1202. תוכנית הניקוז החדשה אינה מתייחסת לשינויים הצפויים בזרימה בנחל הדס ותגרום להצפות בגיל עמל ובמושב עדנים. יש לבצע מחדש את החישובים של כמות המשקעים הצפויים במקרי קיצון כדי למנוע אסון.

נחל הדס בגשר של רחוב מבוא קדם - היציאה המזרחית מגיל עמל. מצד שמאל, היציאה של מוביל המים של רחוב ששת הימים.

מוביל נחל הדס בספיקה כמעט מלאה, חורף 2024

הגשר ברחוב מבוא קדם, הנחל עולה על גדותיו וכמעט מציף את איזור התעשייה

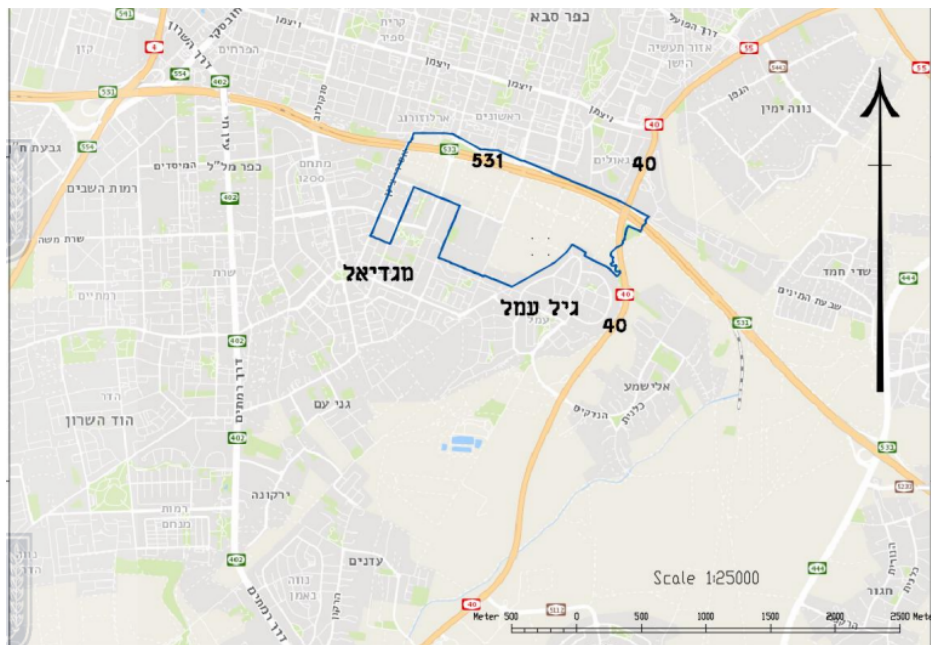

כך זה נראה מגיל עמל, הנחל מציף את השביל

רקע

הרובע החדש (1202) נמצא בצפון מזרח הוד השרון, מדרום לכביש 531 ומזרחית לשכונת מגדאל. כיום רוב השטח הינו שטח חקלאי. שטח התכנית הינו כ- 1300 דונם. מתוכננות כ-4200 יחידות דיור, כ-164 דונם למבני ציבור שטחים לתעסוקה, שטחי מסחר ועוד. התוכנית מוגשת על ידי עיריית הוד השרון

<https://mavat.iplan.gov.il/SV4/1/4005102542/310>

ההתייחסות היא למסמך הניקוז של התוכנית

ההתנגדויות שלנו מבוססות גם על דו"ח מבקר המדינה לגבי שטפונות
<https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2021/Shilton/2021-Shilton-50>
([2-Floods-Hagana.pdf](#))

הנקודות העיקריות:

- תוכנית הניקוזים מתבססת על מודל משנת 2015 (מודל נת"י 2015) שאינו מעודכן לשינויים במודלים אקלימיים, כפי שבאו לידי ביטוי בפורום האקלים בשנת 2019 ובמחקר של מכון ויצמן משנת 2022.
- התוכנית כוללת התייחסות לספיקה של המובילים הקיימים (היוצאים אל נחל הדס) אבל אינה כוללת התייחסות לתוספת הספיקה של נחל הדס בצמוד לשכונת גיל עמל ואין נתונים לגבי הספיקה הנוכחית שלו.
- התוכנית אינה מתייחסת להשפעה של תוספת הספיקה על מושב עדנים הנמצא במורד הנחל.

מתוך תמ"א 1: (התוכנית אינה כוללת את ההשפעה על מי הנגר המגיעים לשכונת גיל עמל ולמושב עדנים)

נספח ב'4 - הנחיות להכנת מסמך ניהול נגר

1. כללי (כל התכניות)

- מסמך לניהול הטיפול במי נגר עילי וניקוז לתכנית ייערך בהתאם להנחיות הבאות:
- א. המסמך יוגש באחריות עורך התכנית.
 - ב. המסמך יוכן בהתאם לתכניות אב לניקוז או תכניות אב אגניות.
 - ג. המסמך יתייחס לכל המרכיבים בתכנית שיש להם השפעה על ניהול נגר ועל מערכת הניקוז הקיימת.
 - ד. המסמך יכלול רשימת מקורות המידע ונתונים ששימשו את מכיני המסמך.

מתוך דו"ח המבקר:

ניהול סיכוני שיטפונות: משרד החקלאות מוביל בניית מתודולוגיה לניהול תחום הנגר לפי תוכניות ניהול סיכוני שיטפונות, אך זו מתמקדת בניהול הסיכונים האזוריים של כל רשות בנפרד, ואין בה הנחיה בדבר תכלולן של התכניות האזוריות לתוכנית לאומית לניהול סיכוני שיטפונות בראייה כלל-ארצית (1308).

התוכנית המוצעת אינה כוללת ראייה של שטפונות מעבר לתוכנית עצמה ואינה כוללת התייחסות לשכונת גיל עמל (למרות שהוא נמצא באותה הרשות) ולמושב עדנים.

מתוך דו"ח המבקר:

דוח הפאנל הבינלאומי לשינוי אקלים מאוגוסט 2019 סיכם את השפעותיה העיקריות של ההתחממות הגלובלית על ישראל, וקבע כי בישראל ניכרות עלייה בטמפרטורה השנתית הממוצעת, עלייה במשך גלי החום ובעוצמתם, ירידה בכמות המשקעים הממוצעת, עלייה בתהליכי המדבור בדרום ישראל, **עלייה בסיכון לשיטפונות והסתברות מוגברת לשריפות**.

תוכנית הניקוז מתבססת על הנתונים מתוך תנ"י 2015.

לפי מחקר של מכון ויצמן משנת 2022: [\(גלובס. 26.5.22\)](#) מחקר חדש של מכון ויצמן ואוניברסיטאות פרינסטון ו-MIT גילה שמודלים אקלימיים הבודקים את השתנות הסופות בחצי הכדור הדרומי פספסו • תחזיות שניתנו לסוף המאה, כבר התממשו בשנים האחרונות • ד"ר רעי צ'מקה, עורך המחקר: **"מקבלי החלטות צריכים להתאים את המדיניות לשינויים המהירים בהקדם"**

עמ' 26 בתוכנית הניקוז, סעיף 5.3:

עודפי ניקוז בלבד יופנו ככל הניתן לשצ"פ סמוך או למערכת התיעול העירונית

האזורים המקוצים לספיגה חושבו ותוכננו מבלי לקחת בחשבון את השינויים האקלימיים כך שהם לא מספקים, כל העודפים יזרמו ישירות אל נחל הדס ויסכנו את גיל עמל ואת הישובים במורד הנחל.

התוכנית מניחה שעודפי מים יופנו על מערכת הניקוז העירונית וממליצה להרחיבם, אבל אינה כוללת **התיחסות לספיקה של נחל הדס** וההשפעה על שכונת גיל עמל ומושב עדנים בעקבות הפניית עודפים אלו.

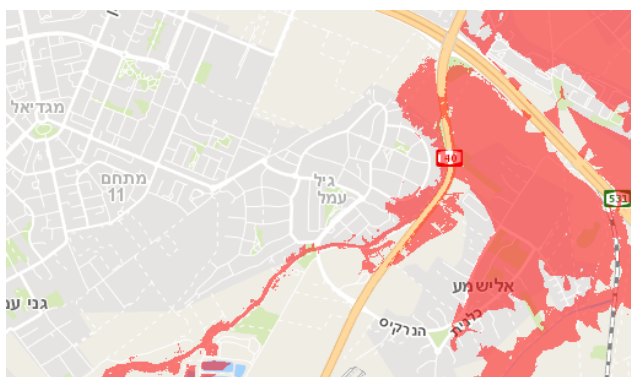
מתוך דו"ח המבקר

תמ"א 1 היא תוכנית מתאר ארצית מקיפה הוראות להכללת פתרונות לניקוז ולניצול המיטבי של מי נגר עילי בתוכנית מקומית או בתוכנית מפורטת הכוללת תוספת שטח לבינוי. התמ"א קיבלה תוקף בהחלטת ממשלה בינואר 2020 בתוכנית בעלת השפעה על משטר הנגר העילי, שעוברים בתחומה נחלים, **יש לחשב את ספיקות התכן בנחלים לפי ההסתברות המרבית לחזרת אירוע גשם באגן בעוצמה (להן - תקופת חזרה) בהתחשב בשימושי הקרקע על פיה ובהתאם להציע פתרונות מסויימת 33 לניהול הנגר ולהגנה מפני נזקי שיטפונות בתחומה.**

תמ"א 1 דורשת חישוב ספיקת הנחלים, התוכנית המוצעת אינה מדברת על ספיקות נחל הדס העובר בגיל עמל וגם לא בהמשך הדרך ועל כן מסכנת את מושב עדנים.

הצגנו בתמונות וקיימים גם סרטונים (ביוטיוב - נחל הדס בשיא הספיקה) המראים שנחל הדס כבר היום כמעט אינו עומד בספיקה.

כבר כיום, פשטי ההצפה כוללים חלק מגיל עמל ואת רוב מושב עדנים. הזרמת עוד מים אל נחל הדס תגרום בוודאות להצפות.
(על פי il gov map).

מקרים בהם התנגדויות לתוכניות התקבלו מאחר שהן התבססו על נת"י 2015:

מקרים בהם התנגדו לתוכניות על סמך מודל האקלים נת"י 2015 בטענה שהוא מיושן:

1. תוכנית מתאר מקומית ראשון לציון (2020):

- התנגדויות הוגשו כנגד התוכנית בטענה שהיא מתבססת על נתוני אקלים מיושנים ממודל נת"י 2015, שאינם משקפים את המציאות העכשווית של שינויי האקלים.
- המתנגדים טענו שהתוכנית לא לוקחת בחשבון את העלייה הצפויה בטמפרטורות, גלי החום הקיצוניים והאירועים הקיצוניים אחרים שצפויים להתרחש כתוצאה משינויי האקלים.
- כתוצאה מההתנגדויות, הוועדה המחוזית דרשה מהעירייה לעדכן את נתוני האקלים בתוכנית ולשקול את ההשפעות של שינויי האקלים על התכנון העירוני.

2. תוכנית מתאר ארצית 2020:

- התנגדויות הוגשו כנגד התוכנית בטענה שהיא מתבססת על נתונים מיושנים ממודל נת"י 2015, ואינה לוקחת בחשבון את הסיכונים הגוברים משינויי האקלים.
- המתנגדים טענו שהתוכנית לא מקדמת מספיק פתרונות להתמודדות עם שינויי האקלים, כגון:
 - קידום אנרגיות מתחדשות
 - שיפור יעילות השימוש באנרגיה
 - פיתוח תשתיות עמידות בפני שינויי אקלים
- כתוצאה מההתנגדויות, הוועדה הלאומית לתכנון ובנייה דרשה מהממשלה לעדכן את נתוני האקלים בתוכנית ולשקול את ההשפעות של שינויי האקלים על התכנון הארצי.

3. פרויקט התפלת מים אשקלון (2021):

- התנגדויות הוגשו כנגד הפרויקט בטענה שהנתונים שהוצגו על השפעות שינויי האקלים על מקורות המים באזור אינם מדויקים ומתבססים על מודל נת"י 2015 המיושן.
- המתנגדים טענו שהפרויקט עלול להוביל לפגיעה באספקת המים לתושבים כתוצאה משינויי האקלים, ודרשו מהיזמים לבצע מחקר מעודכן בנושא.
- כתוצאה מההתנגדויות, המועצה הארצית לתכנון ובנייה דרשה מהיזמים לבצע מחקר מעודכן בנושא השפעות שינויי האקלים על מקורות המים באזור, תוך שימוש בנתונים עדכניים.

חשוב לציין שמדובר רק במספר דוגמאות. ישנם מקרים רבים נוספים בהם התנגדו לתוכניות על סמך התבססותן על מודל האקלים נת"י 2015 בטענה שהוא מיושן.